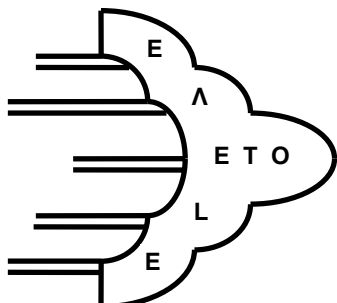

Κωδικός: 3650

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:
Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:
Τηλ.: 210 8662069, 210 6111020, 6974321009

Τηλεομ.: 210 8068299

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://sfr.ee.teiath.gr/Orogramma.htm>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.76 Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2006

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Ημερίδα της ΕΛΕΤΟ στις 23 Μαρτίου 2006

στο Αμφιθέατρο του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών
Σίνα 31, Αθήνα

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), επιστημονική ένωση αναγνωρισμένη, με την Απόφαση Αρ. 2617/1992 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, ως μη κερδοσκοπικό σωματείο που έχει σκοπό την ανάπτυξη και προαγωγή της ελληνικής ορολογίας και την προώθηση της χρήσης της ελληνικής γλώσσας σε όλους τους τομείς της γνώσης,

σας προσκαλεί

στην ημερίδα που θα διεξαχθεί την Πέμπτη, 23 Μαρτίου 2006, με θέμα:

Το σύστημα εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας και πρόταση εφαρμογής ανάλογου συστήματος για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής

Η ΕΛΕΤΟ διοργανώνει αυτήν την ημερίδα με σκοπό να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει την ελληνική Δημόσια Διοίκηση, αλλά και ενδιαφερόμενους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, ώστε να λάβουν σοβαρά υπόψη τους τις σύγχρονες ορολογικές ανάγκες της ελληνικής γλώσσας, να πάρουν αποφάσεις και να δράσουν συντονισμένα και αποτελεσματικά, προς την κατεύθυνση της κάλυψης των αναγκών αυτών.

Στο πρώτο μέρος της ημερίδας, ο προσκεκλημένος από την ΕΛΕΤΟ, Γάλλος ακαδημαϊκός **Gabriel de Broglie**, πρόεδρος της Γενικής Επιτροπής Ορολογίας και Νεολογίας της Γαλλίας, θα παρουσιάσει αναλυτικά το «Σύστημα εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας», τη σοβαρή εθνική προσπάθεια των Γάλλων για τη γλώσσα τους, στην κορυφή του οποίου βρίσκεται ο ίδιος: θα δεχτεί και θα απαντήσει σε οποιοσδήποτε ερωτήσεις για το σύστημα αυτό.

Στη συνέχεια, θα αναπτύξει και η ΕΛΕΤΟ την πρότασή της για ένα ανάλογο σύστημα ορολογικού εμπλουτισμού της ελληνικής γλώσσας. Η πρόταση στοχεύει να ενεργοποιήσει τους φορείς που έχουν αρμοδιότητα και ενδιαφέρον για την ελληνική γλώσσα, ώστε να ενστερνιστούν την ιδέα για το διαρκή ορολογικό εμπλουτισμό της και να δράσουν έμπρακτα για το σκοπό αυτό.

Στο δεύτερο μέρος της ημερίδας θα διεξαχθεί συζήτηση εργασίας μεταξύ των εκπροσώπων των αρμόδιων φορέων με σκοπό να ληφθούν αποφάσεις για να τεθούν οι βάσεις

και να αρχίσει να λειτουργεί ένα Σύστημα Ορολογικού Εμπλουτισμού της Ελληνικής Γλώσσας και, στη συνέχεια, να εξασφαλιστεί η ανάπτυξη και η διαρκής και απρόσκοπτη λειτουργία του.

Ευελπιστώντας ότι θα τιμήσετε με την παρουσία σας την εκδήλωση,

Με τιμή

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΖΑΝΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΛΕΟΝΤΗΣ

Η συμμετοχή είναι ελεύθερη για το κοινό.

Δηλώσεις συμμετοχής: Τηλέφωνα: 210 6111020, 210 6117986, 210 8662069, 6974321009 Τηλεομοίωτο: 210 8068299

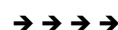
Ηλ-ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr

Διοργάνωση και Πρόγραμμα της Ημερίδας

Η πρόσκληση του ΔΣ της ΕΛΕΤΟ για την ημερίδα της 23^{ης} Μαρτίου 2006 απευθύνεται τόσο στους αρμοδίους της πολιτείας όσο και σε κάθε ενδιαφερόμενο για την ελληνική γλώσσα και την ανάπτυξή της. Οι αναγνώστες του «Ο» αποτελούν ήδη μια ευαισθητοποιημένη ομάδα που είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτη.

Την ευθύνη της διοργάνωσης έχει το Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ (ΓΕΣΥ).

Ιδιαίτερη σημασία για την ημερίδα έχει ο συντονισμός των συζητήσεων της που θα γίνει από τον **Θ. Π. Τάσιο**, ομότιμο καθηγητή ΕΜΠ, θερμό υποστηρικτή της καλλιέργειας και ανάπτυξης του νεοελληνικού επιστημονικού λόγου και έναν από τους κύριους πρωταγωνιστές των μέχρι σήμερα προσπαθειών για την ανάπτυξη της ελληνικής ορολογίας (Συντονιστή της Ομάδας «Απόδοση Ορολογίας» της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας – 1991, Πρόεδρο της Επιτροπής Συντονισμού του Εθνικού Προγράμματος Ορολογικού Συντονισμού (ΕΠΟΣ) – 2000).

OROGRAMMA No 76, January-February 2006,
ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Epidavrou & Artemidos 6, GR-15125 MAROUSI GREECE

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

08:30 – 09:00	Προσέλευση
09:00 – 09:30	Προσφωνήσεις - χαιρετισμοί
09:30 – 10:30	Το σύστημα εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας (ιστορικό, λειτουργία, επιτεύγματα, προοπτικές) – Gabriel de Broglie, Πρόεδρος της Γενικής Επιτροπής Ορολογίας και Νεολογίας της Γαλλίας
10:30 – 11:00	Απαντήσεις σε ερωτήσεις – συζήτηση
11:00 – 11:30	Διάλειμμα (καφές, αναψυκτικά)
11:30 – 12:30	Η πρόταση της ΕΛΕΤΟ για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας – Κώστας Βαλεοντής, Πρόεδρος του Γενικού Επισημονικού Συμβουλίου (ΓΕΣΥ) της ΕΛΕΤΟ
12:30 – 13:00	Απαντήσεις σε ερωτήσεις – συζήτηση
13:00 – 14:00	Διάλειμμα (Δεξίωση)
14:00 – 16:00	Συζήτηση εργασίας μεταξύ των αρμόδιων φορέων
16:00	Λήξη.

Το Σύστημα Εμπλουτισμού της Γαλλικής Γλώσσας

Η ημερίδα που διοργανώνει η ΕΛΕΤΟ την 23^η Μαρτίου 2006 έχει σκοπό την ανάλυση και προβολή του «γαλλικού συστήματος» για την αντιμετώπιση της ορολογίας σε σχέση με τη γαλλική γλώσσα, και την πρόταση της ΕΛΕΤΟ για «άντληση», από το σύστημα αυτό, χρήσιμων στοιχείων και δημιουργία ανάλογου συστήματος για την ελληνική γλώσσα. Το άρθρο αυτό, όπου περιγράφεται συνοπτικά το γαλλικό σύστημα, αποτελεί ένα είδος «εισαγωγής» στην ημερίδα.

Στις αρχές της δεκαετίας του 70, το γαλλικό κράτος έθεσε σε ισχύ ένα διυπουργικό σύστημα ορολογίας και νεολογίας που συνίστατο από επιτροπές εμπειρογνομόνων (υπουργικές επιτροπές ορολογίας) οι οποίες μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 90 είχαν αυξηθεί αριθμητικά. Το σύστημα αυτό είχε καθαρά κρατικό χαρακτήρα, ενώ η χρήση των παραγόμενων όρων – που δημοσιεύονταν στην εφημερίδα της κυβερνήσεως – ήταν για όλους υποχρεωτική.

Για την ανασκόπηση και ενίσχυση του συστήματος των επιτροπών εμπειρογνομόνων, τέθηκε σε ισχύ το διάταγμα για το σύστημα εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας της 3ης Ιουλίου 1996, το οποίο έχει σκοπό την εκπόνηση γαλλικής ορολογίας που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις και τη διάχυσή της μέσω νέων μέσων δράσης.

Σύμφωνα με το παραπάνω διάταγμα, κεντρικό στοιχείο του συστήματος είναι η **Γενική Επιτροπή Ορολογίας και Νεολογίας (ΓΕΟΝ)** η οποία μαζί με τη **Γαλλική Ακαδημία** αποτελούν τους δύο βασικούς παράγοντες του συστήματος.

Η Γενική Επιτροπή Ορολογίας και Νεολογίας (ΓΕΟΝ) έχει τοποθετηθεί «παρά τω Πρωθυπουργώ», αποτελείται από 19 μέλη: τον πρόεδρό της, που διορίζεται από τον πρωθυπουργό για τέσσερα έτη, 5 από θέσεως μέλη, από τα οποία το ένα είναι ο μόνιμος Γραμματέας της Γαλλικής Ακαδημίας και 13 ειδικά πρόσωπα που διορίζονται για 4 χρόνια από τον Υπουργό Παιδείας και Επικοινωνίας.

Η ΓΕΟΝ συντονίζει το σύνολο των συντελεστών του συστήματος και διασφαλίζει τη σύνδεση με τη Γαλλική Ακαδημία. Επίσης, μεριμνά ώστε να απαντώνται - σε προθεσμίες όλο και πιο σύντομες - ορολογικά ερωτήματα τα οποία θέτουν οι Διοικητικές Αρχές, οι διεθνείς οργανισμοί, οι επαγγελματίες, αλλά και το ευρύ κοινό, και τα οποία αφορούν τον τρόπο κατασήμενσης ή μετάφρασης στα

γαλλικά των νέων οντοτήτων.

Ως προς τη νεολογία, η ΓΕΟΝ έχει διατυπώσει μερικά απλά κριτήρια, που πρέπει να πληρούνται κατά την υιοθέτηση των νέων όρων ως εξής:

- **Η ανάγκη:** η δημιουργία νέου όρου είναι απαραίτητη για να κατασημανθεί η έννοια;
- **Η διαφάνεια:** ο όρος συνδέεται άμεσα με την πραγματικότητα ή την έννοια που κατασημαίνει;
- **Ο κατάλληλος σχηματισμός:** ο όρος σέβεται το μορφολογικό και συντακτικό σύστημα της γαλλικής γλώσσας;

Τέλος, η ΓΕΟΝ φροντίζει για την εναρμόνιση και τη δημοσίευση των όρων. Σε αυτό το στάδιο, αντίθετα προς τα τεχνικά πρότυπα, οι κατάλογοι που επεξεργάζεται το Σύστημα Εμπλουτισμού απευθύνονται σε μη ειδικούς και ο σκοπός των ορισμών είναι καταρχήν να διαφωτιστεί το κοινό για την έννοια που καλύπτει ο όρος. Γι' αυτό το λόγο η ΓΕΟΝ μεριμνά ώστε οι ορισμοί των όρων που δημοσιεύει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως να είναι διατυπωμένοι κατά τρόπο σαφή και αντιληπτό για ευρύ κοινό.

Η ΓΕΟΝ συνέρχεται μια φορά το μήνα και συντάσσει κάθε χρόνο μια έκθεση για το έργο που έγινε για τον εμπλουτισμό της γαλλικής. Οι κατάλογοι της ΓΕΟΝ διατίθενται στον ιστότοπο της **Γενικής Αντιπροσωπείας για τη γαλλική γλώσσα και τις γλώσσες της Γαλλίας (DGLFLF): www.dglflf.culture.gouv.fr** στη στήλη με τίτλο *Λεξιλόγιο και Ορολογία*.

Η Γαλλική Ακαδημία, ο δεύτερος παράγοντας του συστήματος, συμμετέχει για πρώτη φορά συστηματικά στις επίσημες εργασίες ορολογίας και νεολογίας. Διαθέτει εκπροσώπους της στη ΓΕΟΝ αλλά και στις επιμέρους **Ειδικές Επιτροπές Ορολογίας και Νεολογίας (ΕΕΟΝ)** και μόνο μετά την έγκρισή της μπορούν οι όροι να δημοσιευτούν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι ΕΕΟΝ λειτουργούν υποχρεωτικά σε κάθε Υπουργείο και αποτελούνται από αντιπροσώπους των διάφορων υπηρεσιών κάθε Υπουργείου καθώς και από εξωτερικά πρόσωπα, δηλαδή επαγγελματίες του τομέα και ειδικούς της γλώσσας. Προτείνουν στη ΓΕΟΝ νέους ορολογικούς καταλόγους στους αντίστοιχους τομείς της ειδικότητάς τους.

Οι ΕΕΟΝ υποστηρίζονται από έναν ανώτατο δημόσιο υπάλληλο και από μια υπηρεσία διορισμένη για γραμματειακή υποστήριξη, για το συντονισμό των ορολογικών δραστηριοτήτων στον τομέα αρμοδιότητάς τους και για τη διάδοση των εργασιών τους τόσο στο εσωτερικό της Διοικητικής Αρχής όσο και στους εταίρους τους.

Οι ΕΕΟΝ έχουν έργο να διασφαλίζουν στον τομέα της αρμοδιότητάς τους την πρωταρχική αποστολή της νεολογικής επαγρύπνησης, να εντοπίζουν τους νεωτερισμούς όσον αφορά τις τεχνικές, τα προϊόντα ή τις έννοιες που χρειάζονται κατασήμενση ή ορισμό και να προτείνουν ένα γαλλικό ισοδύναμο των όρων ξένης προέλευσης. Είναι επιπλέον αρμόδιες για κάθε θέμα που ενδιαφέρει τη γαλλική γλώσσα στη Διοικητική Αρχή όπου ανήκουν.

Σε όλη αυτήν τη δραστηριότητα, το Κράτος τοποθετήθηκε σε δεύτερη μοίρα οικειοθελώς σε σχέση με το προηγούμενο σύστημα. Δεν αποφασίζει πια για την επιλογή των όρων, αλλά συντονίζει την επεξεργασία τους, οργανώνει τη διάχυσή τους και ως πρώτος χρήστης τους εξασφαλίζει την απαραίτητη προώθηση. Το Κράτος συντονίζει την επεξεργασία των όρων, διασφαλίζοντας συγκεκριμένα τις διάφορες παλινδρομήσεις ανάμεσα στις ΕΕΟΝ, στη ΓΕΟΝ και στη Γαλλική Ακαδημία. Αυτός είναι ο ρόλος της Γενικής Αντιπροσωπείας για τη γαλλική γλώσσα και τις γλώσσες της Γαλλίας (DGLFLF), η οποία είναι από θέσεως μέλος σε όλες τις Επιτροπές και λειτουργεί τη Γραμματεία της Γενικής Επιτροπής Ορολογίας και

Νεολογίας. Πρέπει να δείχνει το παράδειγμα και να παρακινεί όλους τους εταίρους του στη χρήση των όρων που έχουν εκπονηθεί, μιας και η υποχρεωτική χρήση των όρων δεσμεύει μόνο τις Δημόσιες υπηρεσίες και επιχειρήσεις.

Πέραν της παραπάνω διάρθρωσης, ουσιαστική είναι και η συμμετοχή διάφορων οργανισμών επιστημονικού ή τεχνικού χαρακτήρα που συμμετέχουν επισήμως στο σύστημα. Συγκεκριμένα, η Ακαδημία των Επιστημών είναι δικαιωματικό μέλος της ΓΕΟΝ καθώς και όλων των ΕΕΟΝ που πραγματεύονται λεξιλογία επιστημονικού χαρακτήρα. Ο Γαλλικός Οργανισμός Τυποποίησης (AFNOR) είναι δικαιωματικό μέλος της ΓΕΟΝ, καθώς και όλων των ΕΕΟΝ, εφόσον το θεματικό πεδίο του λεξιλογίου το δικαιολογεί. Το Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας (CNRS), μέσω της Υπηρεσίας Νεολογίας και Ορολογίας που διαθέτει, βοηθά τις ΕΕΟΝ και τη ΓΕΟΝ στην ορολογική τεκμηρίωση. Το Διάταγμα της 3^{ης} Ιουλίου 1996 προβλέπει επίσης τη στενή συνεργασία των ΕΕΟΝ με το σύνολο των γαλλόφωνων εταίρων, οι περισσότεροι από τους οποίους πραγματοποιούν σημαντικές εργασίες στον τομέα αυτό. Οι μεγάλες βάσεις ορολογικών δεδομένων που αφορούν τα γαλλικά, είναι στην πραγματικότητα η ορολογική τράπεζα του Γραφείου Μετάφρασης της Καναδικής Κυβέρνησης (Terminium) και αυτή του Γραφείου της γαλλικής γλώσσας του Κεμπέκ (Μεγάλο Ορολογικό Λεξικό – GDT). Με τα εκατομμύρια αντίστοιχων τεχνικών όρων που διαθέτουν, αποτελούν αναφορές και βάσεις για κάθε ορολογική εργασία. Οι εμπειρογνώμονες, ορολόγοι ή μεταφραστές που μετέχουν στην εκπόνησή τους είναι συνδεδεμένοι, χάρη στο Ίντερνετ και στην εργασία μέσω δικτύου με το γαλλικό Σύστημα Εμπλουτισμού της Γαλλικής Γλώσσας, το ίδιο και οι ειδικοί της Ελβετίας και της γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου.

Σημαντική συμβολή στο όλο εγχείρημα έχουν και τα νέα μέσα δράσης και διάδοσης του συστήματος. Η δικτυακή διάθεση της εργασίας των ΕΕΟΝ διευκολύνει το έργο της ΓΕΟΝ που αφορά την εναρμόνιση του έργου ανάμεσα στις διάφορες επιτροπές, διευκολύνει την ευρύτερη διαβούλευση και καθιστά πιο αποτελεσματική τη συνεργασία με τους γαλλόφωνους και διεθνείς εταίρους. Γι' αυτό το λόγο, όλοι οι κατάλογοι όρων που δημοσιεύονται από τη ΓΕΟΝ υπάρχουν στον ιστότοπο της DGLFLF και μοιράζονται σε μορφή θεματικών φυλλαδίων. Επίσης η Τράπεζα δεδομένων CRITER (Corpus du Réseau Interministériel de Terminologie) περιλαμβάνει το σύνολο των όρων που δημοσιεύτηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

K.Z.

Πηγή: "L'essentiel sur l'enrichissement de la langue française" της Délégation générale à la langue française et aux langues de France – Μετάφραση και έκδοση στα ελληνικά από την ΕΛΕΤΟ.

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με Ορολογία (Διαρκής Πίνακας του «Ο»)

Σε κάθε φύλλο του «Ο» ο Πίνακας Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, στον ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο χώρο. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm** (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>), και από την **Eaft** (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων είναι μέλος.

Κάθε φορά αφαιρούνται από τον Πίνακα οι εκδηλώσεις που έχουν ήδη διεξαχθεί και προστίθενται άλλες μελλοντικές που είναι στη φάση της διοργάνωσης. Η σειρά στον Πίνακα ακολουθεί την χρονολογική σειρά με την οποία πρόκειται να πραγματοποιηθούν οι εκδηλώσεις.

1. Εργομήγυρη «Ορολογία, μοντελοποίηση εννοιών και οντολογία. Ποια προσέγγιση σε ποιο πρόβλημα;» (Terminology, Concept

Modelling and Ontology. What approach for what problem?), 10 Φεβρουαρίου 2006. Πληροφορίες: www.eaft-aet.net

2. Διεθνές Συμπόσιο VAKKI για τις ειδικές γλώσσες και τη μετάφραση (LSP and Translation), 11-12 Φεβρουαρίου 2006, Vaasa – Finland.
Πληροφορίες: www.uwasa.fi/hut/vakki/symposium2006
3. Το Πανλατινικό Δίκτυο Ορολογίας (Realiter) διοργανώνει τον Ιούνιο 2006, το 3^ο Διαμερικανικό Σεμινάριο για τη Διαχείριση Γλωσσών, Rio de Janeiro, 29-31 Μαΐου 2006. Πληροφορίες: www.eaft-aet.net
4. Διεθνές Θερινό Σχολείο Ορολογίας 2006, που θα λειτουργήσει δύο φορές:
– 26-30 Ιουνίου στο Kent State University/Ohio, USA (συνεργασία με ATA)
– 10-14 Ιουλίου στο University of Vienna, Austria (συνεργασία με TermNet)
Πληροφορίες: adrane@termnet.org
5. Euralex 2006 – 12^ο Διεθνές Συνέδριο Λεξικογραφίας 6-9 Σεπτεμβρίου 2006, Τορίνο, Ιταλία. Πληροφορίες: <http://www.euralex.org>
6. Συνέδριο «Τα γαλλικά στην πληροφορική: χρήσεις και παρεμβάσεις», 17 και 18 Μαΐου 2006, Πανεπιστήμιο του Κεμπέκ, Μόντρεαλ. Πληροφορίες: www.eaft-aet.net

K.B.

Η κοπή της πίτας της ΕΛΕΤΟ έγινε την 1^η Φεβρουαρίου 2006

Τελικά, λόγω των έκτακτων καιρικών συνθηκών, η εκδήλωση της κοπής της πίτας της ΕΛΕΤΟ δεν έγινε στις 25 Ιανουαρίου 2006, όπως είχε αρχικά αποφασιστεί, αλλά την 1^η Φεβρουαρίου, στον ίδιο χώρο: **ταβέρνα «ο ΒΑΘΗΣ», Κύρου 7, Κηφισιά.**

Πραγματοποιήθηκε συνεστιάση και επακολούθησε το κόψιμο της πίτας, η οποία, σημειωτέον, ήταν κι εφέτος εξαιρετική.

Το «φλουρί» έπεσε στην «τυχερή της χρονιάς» κα **Λόλα Παπαδοπούλου** και συνοδεύταν από δύο «δώρα»:

- το «**Αντίστροφο Λεξικό**» της **Άννας Αναστασιάδη-Συμεωνίδη**, ένα πολύτιμο βοήθημα για την ορολογική εργασία και
- το βιβλίο «**Τα ρήματα της νέας ελληνικής**» της **Άννας Ιορδανίδου**, ένα χρησιμότατο βοήθημα για κάθε ενδιαφερόμενο για τη σωστή χρήση και κλίση των ρημάτων της νεοελληνικής και ιδιαίτερα για μαθητές.

(Και οι δύο συγγραφείς, καθηγήτριες-γλωσσολόγοι, ανήκουν στα εκλεκτά μέλη της ΕΛΕΤΟ).

Εκτός από την «τυχερή της χρονιάς» υπήρξε και «τυχερός της βραδιάς» τον οποίο ανέδειξε ειδική κλήρωση (προσφορά της ΕΛΕΤΟ). Ήταν ο «φίλος» – και μέλλον μέλος – της ΕΛΕΤΟ **Γιάννης Καραλέμας**, χημικός, που κέρδισε: μια σάκα του 4^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» γεμάτη με τους τόμους των ανακοινώσεων και των 5 Συνεδρίων.

Στο μικρό πανηγυρικό λόγο της βραδιάς, ο Γενικός Γραμματέας της ΕΛΕΤΟ, **Κώστας Βαλεοντής** τόνισε:

«**Η Ορολογία** (η επιστήμη) δεν είναι **γλωσσολογία**, ούτε **μετάφραση**, ούτε **φυσική**, ούτε **χημεία**, ούτε κανένα άλλο μεμονωμένο θεματικό πεδίο. Η **Ορολογία** **πραγματεύεται τη διεπαφή** (το κοινό όριο επικοινωνίας) **της γνώσης με τη γλώσσα σε κάθε θεματικό πεδίο.**

Η **ορολογία** (οι όροι) δεν είναι για το **γλωσσολόγο**, ούτε για το **μεταφραστή**, ούτε για το **φυσικό**, ούτε για το **χημικό**, ούτε για κανέναν άλλο ειδικό επιστήμονα. Η **ορολογία** είναι **διεπαφή του ανθρώπινου νου με τον κόσμο** και, επομένως, είναι για τον καθένα!

Δεν υπάρχει **άνθρωπος χωρίς γλώσσα**
Δεν υπάρχει **γλώσσα χωρίς γνώση**
Δεν υπάρχει **γνώση χωρίς όρους**
Δεν υπάρχουν **όροι χωρίς έννοιες**
Δεν υπάρχουν **έννοιες χωρίς τον ανθρώπινο νου**
που **καθρεφτίζει** με αυτές τον **πραγματικό κόσμο** αλλά και **δημιουργεί** με αυτές **φανταστικούς κόσμους.**»

και προανήγγειλε την εκδήλωση που διοργανώνει η ΕΛΕΤΟ στις 23 Μαρτίου 2006.

Η βραδιά πέρασε σε ατμόσφαιρα ζεστή και ευχάριστη. Βγήκαν και οι σχετικές φωτογραφίες, που μπορείτε να δείτε στις [ιστοσελίδες της ΕΛΕΤΟ](#).

K.B.

Γευθείτε γλώσσα!...

Αν η λέξη **agrino** σας παραπέμπει σε γνωστή μάρκα τροφίμων, εσείς που, κατά κύριο λόγο, ενδιαφέρεστε για τη γλώσσα και ήδη την ελληνική, δημιουργήστε ένα νέο συνειρμό με πνευματική τροφή επισκεπτόμενοι την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://abnet.agrino.org>.

Περιδιαβάζοντας στους «διαδρόμους» της θα απολαύσετε έναν πραγματικό θησαυρό με θέματα γύρω από την ελληνική γλώσσα.

Συγκεκριμένα, ο κόμβος αυτός «περιέχει συλλογή από προδημοσιευμένα άρθρα που επιτρέπει στον αναγνώστη να αποκτήσει μια όσο το δυνατόν πληρέστερη εικόνα σε θέματα που αφορούν το παρελθόν και το μέλλον της γλωσσικής μας κληρονομιάς, εστιάζοντας, ταυτόχρονα, στην κίνηση ιδεών που πραγματοποιείται από τους αρμόδιους φορείς στο εσωτερικό και το εξωτερικό».

Παράλληλα, «αφιερώνεται χώρος σε νέες προτάσεις-θεωρίες που αφορούν τόσο τη γραμματική δομή όσο και την ιστορική εξέλιξη της γλώσσας μας».

Οι θεματικές ενότητες που θα βρείτε είναι: ιστορία της γλώσσας, γλώσσα & τεχνολογία, διάλεκτοι στο χρόνο, γραμματική & ορθογραφία, η ελληνική εκτός συνόρων, ετυμολογία & θησαυρός, το γλωσσικό ζήτημα κ.ά.

Αξίζει τον κόπο!

A.N.

Η ορολογία και οι «σιδηρόδρομοι»

Βάλλουν κάποιον κατά των σύγχρονων ορολόγων όταν συναντούν σύνθετα όπως π.χ. το **κωδικοαποκωδικοευτής** ή το **διαποδιαμορφωτής** στο συγκείμενο των Τηλεπικοινωνιών.

Οι εν λόγω όροι αποδίδουν με σαφέστατα το νόημα των σύντομων αγγλικών ισοδυνάμων τους **codec** και **modem**, δεν παύουν όμως να είναι στραμπουλίγματα της γλώσσας για τους «επιρρεπείς στην τεμπελιά» όσον αφορά τη χρήση ελληνικών όρων.

Όμως, αναλογιστείτε τον «πνοκέφαλο» των παλαιότερων λεξικογράφων όπως ο Ησύχιος (450; μ.Χ.) και ο Σουΐδας (960 μ.Χ.) με τη λέξη «**Σφραγιδονυχαργοκομήτης**»!! που κατέγραψαν και μας παρέδωσαν από τις «Νεφέλες» του Αριστοφάνη.

Σφραγιδονυχαργοκομήτης [μεταφράζω ελεύθερα: μαλλιάδες αργόσχολοι με δαχτυλίδια και μακριά (επιμελημένα) νύχια] συναντάμε και στις μέρες μας κι αν προφέρετε τη λέξη μερικές φορές εστιάζοντας στο νόημα των συστατικών της **σφραγίδες, όνυχες, αργός και κομήτης** θα διαπιστώσετε ότι είναι ευνημόνευτη.

Τι τα θέλετε, η ανάγκη για περιγραφή της πραγματικότητας, της καθημερινής και της επιστημονικής, όταν μάλιστα διαθέτει κανείς ένα τόσο ευέλικτο εργαλείο όπως η ελληνική γλώσσα εξυπηρετείται θαυμάσια από τη χρήση σύνθετων κι ως είναι «σιδηρόδρομοι»¹. Άλλωστε σε ποιον δεν αρέσουν τα ταξίδια;

A.N.

¹ Και μιλώντας για «σιδηρόδρομους» ως μη μας διαφεύγει ότι αυτή καθαυτή η λέξη-όρος **σιδηρόδρομος** – που δημιουργήθηκε νεολογικά και κατ' αναλογία, από τον γαλλικό όρο **chemin de fer** ή τον γερμανικό **Eisenbahn** (μεταφραστικό δάνειο κατά το λεξικό Ιδρ. Τριανταφυλλίδη) – λειτουργεί χωρίς κανένα πρόβλημα παράλληλα με τον πολύ πιο σύντομο συνώνυμο δάνειο όρο **τρένο** (< **treno** IT < **train** FR < **train** EN), και μάλιστα στα παράγωγά του έχει την αποκλειστική χρήση (δεν υπάρχουν π.χ. **τρενικός** ή **τρενικά** ή **τρενικός** αντίστοιχα των **σιδηροδρομικός, σιδηροδρομικός**).

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ² έλα κι εσύ

«συγκλίνουσες» τεχνολογίες «συγκεκλιμένα» πρωτόκολλα

Πρόσφατα καθιερώθηκε από τη ΜΟΤΟ, η οποία ενημέρωσε και το ΓΕΣΥ, η απόδοση του προσδιοριστικού συνθετικού **converged** σε αγγλικούς σύμπλοκους όρους με την παθητική μετοχή του ρ. συγκλίνω: **συγκεκλιμένος**. Το συνθετικό αυτό συναντήθηκε στους όρους:

converged services
converged protocols
converged networks

συγκεκλιμένες υπηρεσίες
συγκεκλιμένα πρωτόκολλα
συγκεκλιμένα δίκτυα

Στη Βάση Τηλεπικοινωνιακών Όρων TELETERM υπάρχουν οι όροι με προσδιοριστικό συνθετικό **converging**:

converging environment
converging pattern
converging platforms
converging technologies

συγκλίνον περιβάλλον
συγκλίνουσα σχηματομορφή
συγκλίνοντα πλατύβαθρα
συγκλίνουσες τεχνολογίες

Στα αγγλικά είναι:

converge {v. intransitive} = **συγκλίνω** {ρ. αμετάβατο} - ενεργητική μετοχή: **converging** = **συγκλίνων**

converge {v. transitive} = **κάνω να συγκλίνει** – παθητική μετοχή: **converged** = **συγκεκλιμένος**

Στα νεοελληνικά, το απλό ρήμα είναι:

κλίνω {αμετάβατο} = **γέρνω** {αμετάβατο}, αλλά και

κλίνω {μεταβατικό} = **γέρνω** {μεταβατικό} = **κάνω κάτι να γείρει με μετοχή παθ. παρ. κεκλιμένος** = γερμένο, π.χ. **κεκλιμένο επίπεδο** = γερμένο επίπεδο,

αλλά το σύνθετο **συγκλίνω** στα νεότερα λεξικά αναφέρεται μόνο ως αμετάβατο, ενώ στον Δ. Δημητράκο αναφέρεται και ως μεταβατικό (στη <Γραμματική>).

Το γεγονός είναι ότι οι αγγλικοί όροι με προσδιοριστικό συνθετικό **converging** κατασημαίνουν έννοιες στις οποίες η σύγκλιση (**convergence**) είναι σε εξέλιξη, ενώ όταν το προσδιοριστικό συνθετικό είναι **converged** η σύγκλιση έχει ήδη συντελεστεί. Η διάκριση κρίθηκε επιτακτική και ο νεολογισμός – καθ' όλα επιτρεπτός εξάλλου – επιβεβλημένος.

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διημερσία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

B. Α. Φιλόπουλος, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Σύνταξη:

K. Βαλεοντής, K. Ζερίτη, M. Καρδούλη, A. Λάμπρου-Γκόνου, E. Μάντζαρη, A. Νικολάκη, Z. Ξενάκη-Βαρλά, Δ. Παναγιωτάκος.

Τηλέφωνα: πρωί: 210-8619521, 210 6118986
βράδυ: 210-8619521, 6974321009

Τηλεομιότυπο: 210-8068299

ΗΛ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma0.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι ευανάγνωστα, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη τους, το πλήρες όνομα του οποίου είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του "Ο" συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του «Ο» με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

² ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ